

Förord

Inför sommaren publicerar *Techne* serien ett temanummer med artiklar som är skrivna utifrån inlämnade abstrakt och presentationer vid den nordiska konferensen *Make&Learn*, den 17–20 september 2019. Konferensen arrangerades vid Slöjdläro- och lärutbildningen, HDK, Göteborgs universitet, i samarbete med NordFo och vände sig till forskare och lärare vid universitet och högskolor inom det nordiska slöjdområdet. Konferensspråken var skandinaviska språk och engelska och presentationerna föregick under konferensens fyra teman: *Hållbar utveckling & Välbefinnande*; *Skola & Samhälle*; *Kultur & Framtid*; och *Manuella & Digitala redskap*.

Vem kunde vid *Make&Learn*-konferensen ana, i slutet av september 2019, de omfattande konsekvenser den då ännu inte kända Coronaepidemin skulle få. Arbete med en konferens är ju inget viktigt jämfört med all oro och allvarliga konsekvenser i samband med "Coronan", men vi som arrangerade *Make&Learn* är ytterst tacksamma för att konferensen inte var planerad att hållas i år, utan istället att så många forskare och lärare inom slöjdområdet kunde träffas och ventilera forskning under konferensdagarna. Alla vet nu vad social distansering innebär, och hur kurser, handledning och disputationer bedrivs via digitala plattformar. Eftersom så mycket ska ske digitalt är det extra bra att också *Techne* serien publicerar digitalt. Utöver för undervisning och forskning kan forskningsartiklarna även läsas hemma i soffan eller nu i sommar via läsplatta i hängmattan.

I *Techne* seriens första nummer i år publicerades också artiklar som bearbetats efter paperpresentationer vid NordFo-konferensen *Make&Learn*, i detta temanummer publiceras ytterligare sex artiklar:

I temanumrets första artikel *Slöjdmotivens svarta hål. Val och användning av kommunikation i instruktion*, redogör Joakim Andersson, Lone Brøns-Pedersen, Peter Hasselskog och Bent Illum för hur lärare använder språket som en stöttande kommunikation till det som visas konkret vid instruktioner i slöjdens hårda material. Studien genomfördes i svensk slöjdundervisning i årskurs 5 med fyra slöjdlärare som fick till uppgift att hålla fyra olika genomgångar utifrån ett material eller en hantverksteknik. Instruktionerna videofilmades och lärarna intervjuades dels enskilt efter sista genomgången, dels tillsammans i en fokusgruppintervju ett par månader efter genomgångarna. I artikeln diskuteras hur val av kommunikationsform och kommunikativ resurs i hård slöjd hör samman med undervisningens ämnes- och hantverksmässiga innehåll.

Den andra artikeln, *Reflections on sustainability and use of materials in aesthetic learning in early childhood and early years education*, av Tarja Karlsson Häikiö, utgår från olika konstbaserade projekt dels i svensk förskola, dels i finsk förskola och skolans tidiga år. I artikeln presenteras projekten utifrån hållbar utveckling med yngre barn i linje med läroplanerna i de två länderna. Resultaten är baserade på analyser av observationer från projektarbete med estetik på skolorna, dialoger med två rektorer och några av lärarna samt deras presentationer om utbildningsverksamheten. Artikeln exemplifierar projektarbete med ekologi och hållbarhet i förskola- och tidiga års utbildning relaterad till estetiska lärprocesser vid användning av visuella och multimodala verktyg och material.

I den tredje artikeln, *"I would say that a user is the king" – Indian student designers' conceptions of a design process*, skriver Anna Kohtamäki om design och hantverk som ett gemensamt mål att sträva efter välbefinnande och ett bra liv. För att förstå fördjupade designmetoder och betydelsen av design i ett annat kulturellt sammanhang genomfördes en studie vid Indian Institute of Technology i Kanpur. Studien var en del av FINDIgATE-projektet, som syftade till finskt och indiskt välbefinnande genom utbildning. Fokus i forskningsstudierna var att utveckla innovativa lösningar på problem och utmaningar i utbildningssammanhang där det finns behov av att utveckla pedagogisk design och

innovationsprocesser i pedagogiska miljöer. Forskningen beskriver designutbildning och design som en del av en holistisk hantverksprocess.

Temanumrets fjärde artikel är skriven av Per Ingvar Haukeland och Sidsel Sæterhaug med titeln *Crafting Nature, Crafting Self. An ecophilosophy of friluftsliv, craftmaking and sustainability*. Artikeln redogör för kombinationen av friluftsliv och hantverk utifrån hållbarhetsaspekter. I projektet har lärare och studenter undersökt kombination av friluftsliv och hantverk för att komma närmare en förståelse av hållbar utveckling genom att arbeta med hantverk i naturen. Resultaten visar att kombinationen öppnar för en djupare förståelse, men samtidigt att det behövs än mer forskning utifrån de pedagogiska aspekterna av lärande genom att arbeta med hantverk i och med naturen.

Den femte artikeln, är samskriven av forskare från Finland, Danmark, Sverige och Norge; Eva Ahlskog-Björkman, Mia Porko-Hudd, Marie Koch, Stina Westerlund och Kari Carlsen. Artikeln, *Nordiska slöjdpedagogers syn på hållbar utveckling som innehåll i slöjdundervisningen*, har sin grund i det nordiska forsknings- och utvecklingsarbetet SELAS (Sloyd Education Learning and Sustainability) som är ett nätverk under NordFo med syfte att undersöka och beskriva hållbar utveckling i relation till slöjdundervisning. I artikelns studie redogörs och diskuteras olika syn på hållbar utveckling i slöjdundervisningen utifrån resultat från intervjuer med nordiska slöjdpedagoger. Resultaten kommer att användas i fortsatt forskning inom SELAS med intentioner att utveckla didaktisk medvetenhet om hållbarhetsfrågor i slöjdundervisning.

I temanumrets sista artikel skriver Liv Mildrid Gjernes om *Materialitetens poetikk. Et essay om hvordan tida viser seg i formspråket*. I artikeln diskuteras formgivning och uttrycksformer utifrån materialförståelse och teknikkunnighet. Dels förs resonemang utifrån egna erfarenheter, dels utifrån olika formgivares fysiska föremål och estetiska praktiker. Skillnader i formspråk beskrivs och synliggör hur tingen talar till oss. Artikeln lyfter hur fysiska föremål inrymmer tankar, men att de också kan bli dolda om det inte finns kunskaper för att urskilja formspråket utifrån tid, material och tillverkningstekniker.

Fler artiklar utifrån presentationerna vid Make&Learn är på gång och de kommer att publiceras allt eftersom i Techne seriens öppna nummer. Techne serien är alltid öppen för att ta emot artikelmanus inom journalens fokus, se under fliken ”om” på journalens ingångssida. Redaktionsrådet vill också flagga för kommande temanummer ”Vetenskapliga perspektiv och metoder inom slöjdfältet”, för mer information se under fliken ”medverka”. Välkomna att sända in manus!

Ladda ner och läs, använd och sprid de nya artiklarna!

Med önskan om en riktigt skön sommar!

Marléne Johansson, professor,
ordförande i Techne seriens redaktionsråd,
medarrangör för NordFo:s Make&Learn-konferens i Göteborg